

Nivell de dificultat: 3

Edat recomanada: > 12
anys

Estratègia de les quatre passes

Intenció educativa:

- Investigar un tema socialment controvertit.
- Prendre consciència dels elements que influeixen en la creació d'una opinió (interessos i valors).
- Desenvolupar les habilitats de recerca d'informació i anàlisi crítica.

Resum: Metodologia que ajuda a investigar un tema controvertit a través de 4 passos de recerca d'informació i anàlisi.

Temps: Aproximadament 2 hores.

Tipus: Reflexiva.

Grup: En petits grups o en gran grup.

Material: Materials referents al tema (notícies, textos, articles, vídeos, etc.).

Desenvolupament

Plantegem el tema i organitzem la recerca i discussió en base a quatre preguntes organitzades en quatre passos consecutius:

- 1. Quin és el tema? Delimitem el tema i quin és aquell factor que ens el fa percebre com una controvèrsia. Aquest habitualment té relació amb valors, amb esforçar-se en contrastar informació o en clarificar codis comuns sobre com l'entendem. Aquesta pregunta ajuda l'alumet a entendre el tema.
- 2. Quins són els arguments en un sentit o en un altre? Identifiquem i fem una anàlisi crítica dels diversos arguments que plantegen les diferents posicions.
- 3. Quin són els supòsits que sustenten els arguments de les diferents posicions? Aquesta pregunta busca identificar els valors, la visió en la que es fonamenten els arguments. Si plantegem arguments que legitimen exclusions o violències, (per exemple racistes), i analitzem els supòsits, ens permet fer-ne una crítica, un qüestionament. També cal revisar si són arguments que repliquen veus d'altres o venen del propi alumnat.
- 4. Estan manipulats els arguments? De quina manera? Amb aquesta pregunta busquem entendre com s'utilitza la informació per influir en l'opinió. Per respondre-la cal investigar qui està involucrat en defensar una opinió i quins són els seus interessos en el tema. Això pot evidenciar si s'està donant tota la informació o si se'n prioritza una i amaga una altra, i si es fa en base a interessos propis (l'argument perd legitimitat) o a motius morals (en guanya).

Valoració i conclusions

- Heu pogut respondre les quatre preguntes? Què és el que més us ha costat? A quines conclusions heu arribat?
- És important clarificar que hi ha uns valors mínims compartits, sovint es consideren com a tal els drets humans. Aquests ens donen un marc de referència comú que permet qüestionar aquells plantejaments que en surten, principalment opinions que legitimen l'exclusió o la violència.

Altres indicacions

- Algunes estratègies per manipular arguments són:
  - Assignar la culpa a algú.
  - Pensament polaritzat per encoratjar la sospita i la desconfiança (nosaltres/vosaltres, bons/dolents...). Aquest presenta opcions oposades, limitades i sovint falses.
  - Persona de palla: crear un personatge caricaturesc d'una persona o grup i utilitzar-lo per referir-s'hi.
  - Això o allò: limitar entre només dues opcions quan n'hi pot haver d'altres.
  - Eslògans, titulars dissenyats per crear una impressió esbiaixada i danyar la imatge.

Estratègia de les quatre passes

- Falses analogies que provoquen associacions amb comparacions mal interpretables.
- Exemples extrems no generalitzables per demostrar alguna cosa que porten a reforçar prejudicis.

Propostes d'acció:

Si treballem un tema socialment controvertit seguint aquesta proposta, pot ser interessant fer un article que resumeixi la investigació i les seves conclusions i difondre'l a l'entorn (mitjans de comunicació locals, web del centre, etc.).